

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-53/20-C

Název	Dětský domov, Boršov nad Vltavou, Na Planýrce 168
Sídlo	Na Planýrce 168, 373 82 Boršov nad Vltavou
E-mail	reditel@ddborsov.cz
IČ	60076127
Identifikátor	600028038
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Miroslav Kouřil
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Na Planýrce 168, 373 82 Boršov nad Vltavou
Termín inspekční činnosti	27. 1. 2020 – 29. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace Dětský domov, Boršov nad Vltavou, Na Planýrce 168 (dále „zařízení“) vykonává činnost dětského domova a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 28 dětí, které byly umístěny ve čtyřech rodinných skupinách. Dvě dívky jsou v zařízení na základě smlouvy o prodlouženém pobytu z důvodu přípravy na budoucí povolání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dětskému domovu se daří naplňovat reálnou dlouhodobou koncepci rozvoje, která postihuje nejen jeho materiální a personální rozvoj, ale také možnost poskytování dalších typů péče o ohrožené děti. Některé organizační, kontrolní a řídicí pravomoci jsou účelně delegovány na vedoucí vychovatelku a tím je zkvalitňováno sdílení informací i průběh pedagogického procesu. Odpovídající obsah ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti vychází ze školního vzdělávacího programu zařízení. Týdenní programy výchovně vzdělávacích činností potřebně konkretizují aktivity rodinných skupin pro jednotlivé dny v týdnu.

Ředitel pravidelně hodnotí stav ve všech pedagogických oblastech a na základě výsledků bezodkladně přijímá většinou účinná opatření. Nastavený vnitřní kontrolní systém postihuje specifika zařízení, kontrolní a hospitační činnosti vykonává ředitel a vedoucí vychovatelka. Na základě výsledků hospitační a kontrolní činnosti jsou navrhována a projednávána konkrétní opatření na zlepšení činnosti jednotlivých rodinných skupin. Tato pravidelná setkávání pedagogů mají pozitivní dopad na jednotnost pedagogického stylu a výchovného působení na děti.

Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady psychické způsobilosti a všichni zaměstnanci předpoklad bezúhonnosti. V pedagogickém týmu ovšem nejsou obsazeny stálé interní pozice psychologa nebo etopeda, které by dotvářely komplexnost poskytovaných služeb v každodenní péči o děti. Tato skutečnost se jeví jako narůstající problém, protože většina přicházejících dětí je v péči psychologa nebo pedopsychiatra. Ředitel zařízení plánuje a podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků dobře volenou formou vzdělávacích akcí přímo v zařízení nebo prostřednictvím samostudia se zaměřením hlavně na problematiku specifických problémů dětí v ústavní výchově, problematiky dětí s poruchami autistického spektra a prevenci rizikového chování. Většina zaměstnanců přistupuje k profesnímu rozvoji aktivně a tato skutečnost se příznivě projevila v kvalitě sledované přímé práce s dětmi.

Ve spolupráci s pracovníky orgánu sociálně právní ochrany dětí podněcuje vedení zařízení rodiče ke kontaktům se svými dětmi. U významné části umístěných dětí se daří v pravidelných intervalech zajistit víkendové pobyty u rodičů. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že je zaměstnanci zařízení podporují v telefonickém kontaktu s rodiči. Stanovená výše kapesného odpovídá vnitřnímu řádu zařízení. S kapesným děti mohou hospodařit samostatně a získávají tak správné návyky v oblasti finanční gramotnosti.

Činnosti probíhají ve dvou budovách, jejichž materiální zázemí je velmi dobré, rodinné skupiny se podobají bytům. Jsou dobře vybavené zachovalým nábytkem a mají prostorové podmínky jako běžné bytové jednotky (kuchyně, obývací pokoj, WC, koupelna, pokoje). Děti umístěné v zařízení jsou pravidelně a adekvátním způsobem poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví na začátku svého pobytu i při jednotlivých činnostech, jako jsou nákupy, výlety, sportovní aktivity, exkurze, docházka do školy, prázdniny apod. Děti jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu, ke kterému přispívají i poskytované stravovací služby. Stravování je zajišťováno ve vlastní školní jídelně, která dbá na zařazování dostatečného množství vybraných druhů potravin a sleduje plnění stanovených výživových norem. Sobotní večere připravují vychovatelé společně s dětmi v jednotlivých rodinných skupinách. Děti se nepodílí na plánování a nákupu surovin potřebných pro víkendové přípravy pokrmů a tím nezískávají sociální kompetence pro běžný život ani nerozvíjejí praktické základy finanční gramotnosti.

Finanční podmínky školského zařízení jsou zajištěny dotací ze státního rozpočtu a příspěvkem na provoz od zřizovatele. Vedení zařízení je aktivní v získávání dalších

finančních prostředků od soukromých i právnických osob, ze kterých jsou hrazeny hlavně náklady na zájmovou činnost dětí. Dětem jsou poskytovány osobní dary a věcná pomoc v souladu s právními předpisy a s vnitřním řádem dětského domova.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Činnosti rodinných skupin byly plánovitě připravované s potřebným zachováním situační flexibility, což se pozitivně promítalo do aktivního zapojování dětí. Denní režim ve všech rodinných skupinách vycházel z racionálně nastavené organizace dne, respektoval psychohygienické i didaktické zásady a měl kladný vliv na socioemoční vývoj dětí. Některým z nich, v důsledku jejich specifických potřeb, poskytují specializovanou péči však pouze externí odborné instituce či jejich pracoviště. Výchovně-vzdělávací činnosti se zaměřovaly na přípravu na budoucí samostatný život a osvojování rozhodujících dovedností. Naplňování vzdělávacích cílů se dobře dařilo ve všech rodinných skupinách napříč realizovanými činnostmi, jež vhodně probíhaly v návaznosti na týdenní programy, na jejichž tvorbě děti účelně participují. Výsledkem důsledného vedení dětí k průběžnému nabývání základních gramotností i získávání klíčových kompetencí byla jejich účinná podpora zejména v úrovni komunikačních, sociálních a pracovních dovedností směrem ke kvalitnímu společenskému i budoucímu profesnímu zařazení, uplatnění na trhu práce. Odpolední činnosti byly efektivně rozšiřovány o spontánní nabídky pedagogů, které děti směřovaly k aktivnímu trávení volného času. Vstřícná atmosféra, dodržování pravidel, zohledňování rozličných potřeb i schopností dětí se kladně promítaly do efektivity výchovně-vzdělávacího procesu. Vytváření dostatečného časového prostoru k relaxaci formou volných her nebo činností, k rekreaci i plnění zadávaných úkolů přiměřené obtížnosti prohlubovalo schopnosti dětí řešit problémy a samostatně se rozhodovat. Výrazná pozornost byla věnována upevnění a uplatňování správných pracovních návyků všemi dětmi, což společně s cíleností aktivit směrem ke kultivaci vzájemných vztahů představovalo dobrý základ pro účinný rozvoj pracovních i sociálních kompetencí. Vlídité vedení podporovalo u dětí vědomí vlastní odpovědnosti za své chování, jednání i výsledky práce.

Diferencovanou volbou motivačních strategií bylo dosahováno kvalitních výstupů v rovině sebeobslužných dovedností, přijetí pravidelnosti domácí přípravy na školní vyučování, úklidu ložnic i společných prostor rodinných skupin.

Dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru s respektem práva druhých na odlišný názor vedl ke zkvalitňování vztahů v rodinné komunitě i mezi skupinami. Děti byly směřovány k přátelské domluvě a nalezení shody, což se pozitivně promítalo do rozvoje jejich sociálních dovedností. V rámci pravidelně prováděných rutinních činností zejména při stolování či osobní hygieně, byly děti cílenými pobídkami a osobním příkladem pedagogů vedeny ke správné životosprávě, ke zdravému životnímu stylu i nabývání základních společenských návyků.

Úzká spolupráce s externími partnery posiluje funkční gramotnosti dětí a zvyšuje jejich sociabilitu v běžné společnosti a podporuje navazování zdravých vrstevnických vztahů. Děti aktivně využívají pestrých možností volnočasových zájmových kroužků, které jsou realizovány převážně mimo zařízení. Smysluplné trávení volného času účelně podněcuje také četné venkovní aktivity s průběžně zařazovanými prvky environmentální výchovy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V zařízení je využíváno slovního způsobu hodnocení se snahou zdůraznit pozitivní projevy chování. Vychovatelé provádí denní reflexi při každodenním večerním hodnocení v rodinné skupině. Denní hodnocení probíhá slovní formou, při níž se dodržuje zásada, že každé dítě musí dostat prostor k vyjádření svých pocitů a postojů a k sebereflexi proběhlého dne. Vychovatel citlivě koriguje spontánnost projevů dětí a zároveň poskytuje dítěti zpětnou vazbu. Chování dítěte je konkrétně popsáno v knize denní evidence zařízení. Na základě všech těchto záznamů jsou výsledky dětí vyhodnoceny při společném komunitním setkání dětí, vychovatelů, vedoucí vychovatelky a ředitele, které se koná pravidelně jednou týdně. Výchovné postupy jsou používány s ohledem na specifika dítěte, jsou přiměřené jeho chování i jeho individuálním možnostem. Na úspěšnosti při práci s dětmi se velkou měrou podílí dobrá týmová spolupráce. Zařízení klade důraz na otevřenou komunikaci, sdílení informací, transparentnost a pravidelné porady vedení i jednotlivých týmů, což se pozitivně promítá ve výsledcích práce s dětmi. Děti jsou vedeny k všestrannému rozvoji, včetně sebeobslužných dovedností, hospodaření s penězi, rozvoje praktických dovedností a zájmů. Jednotlivé individuální specifické cíle v plánech rozvoje osobnosti dětí jsou jasné a konkrétní, ale nejsou ještě dostatečně provázány s plánováním a realizací výchovně-vzdělávacích aktivit rodinné skupiny deklarovaných v týdenních plánech. Systém výchovně-vzdělávacího procesu je srozumitelný pro děti i zaměstnance, respektuje cíle, zásady a principy péče a práva všech zúčastněných osob a upřednostňuje pozitivní motivaci dítěte. Pravidelná nabídka výchovně-vzdělávacích aktivit je doplněna nejrůznějšími pobytů s dětmi se sportovní a turistickou tematikou. Děti se aktivně účastní i nejrůznějších soutěží, a to jak mezi dětmi z podobných typů zařízení, tak veřejných.

Způsob fungování zařízení zajišťuje dítěti ochranu jeho osobního prostoru a soukromí, své osobní věci může mít uzamčené a má k nim volný přístup. V zařízení je zřízena spoluspráva dětí, která projednává návrhy a požadavky dětí přenášené z jednotlivých rodinných skupin. Společně je hledáno řešení a jsou stanoveny postupy dalšího jednání. V případě prodlouženého pobytu dítěte postupuje zařízení při uzavírání smluv tak, aby dotčené osoby rozuměly účelu a obsahu dohod a aktivně se podílely na jejím vzniku. Pravidla a účast na chodu zařízení podporují u dětí rozvoj běžných životních dovedností a přípravu na samostatný život starších dětí v oblasti vaření na rodinných skupinách. Zařízení vytváří podmínky pro udržování kontaktu dítěte s rodinou a blízkými osobami. Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoliv den po dohodě se zařízením a mohou probíhat v prostorách zařízení, nebo i mimo dětský domov. Děti mohou, bez omezení přijímat a odesílat korespondenci, služebním nebo vlastním telefonem volat zákonným zástupcům i osobám blízkým. Všechny děti mají v programu rozvoje stanoveného klíčového pracovníka, kterým je jeden z kmenových vychovatelů rodinné skupiny, který má i písemně stanovenou roli při naplňování potřeb svěřeného dítěte.

Zařízení se cíleně zabývá i výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují. Pedagogové se pravidelně informují ve školách o prospěchu a chování dětí a náznaky školní neúspěšnosti operativně řeší. Dětem s výukovými problémy je věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména důslednější kontrolou jejich přípravy, opakováním a procvičováním. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou pravidelně informovány osoby odpovědné za výchovu. Odcházejícím dětem zařízení pomáhá při zajišťování bydlení a pracovního uplatnění. Způsob následné podpory a poradenství vždy důsledně respektuje jejich individuální potřeby.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Dochází ke generační obměně pedagogických pracovníků.
- Byla zahájena spolupráce se školními psychology a školními speciálními pedagogy základních škol, které děti navštěvují, dále s Krizovým centrem Jihočeského kraje a externí etopedkou.
- Získáním dvou jednolůžkových pokojů pro dospělé se smlouvou o prodlouženém pobytu došlo ke zlepšení materiálních podmínek.
- Zařízení pokračuje v zajišťování rozmanité nabídky volnočasových aktivit, které si děti dle svého zájmu vybírají.

Silné stránky

- Úzká spolupráce s vnějšími partnery a pestrá nabídka kroužků posilují základní gramotnosti dětí, zvyšují jejich společenské dovednosti v běžném sociálním prostředí a účinně vedou k dosahování výchovně-vzdělávacích cílů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Zařízení nemá odborného pracovníka (psychologa příp. etopeda), čímž není zajištěna soustavná odborná péče.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Plánovat jednotlivé činnosti s dětmi v týdenních plánech tak, aby byly provázány s individuálními specifickými cíli dětí, které jsou deklarovány v jejich programech rozvoje osobnosti.
- Posilovat finanční gramotnost a společenské kompetence dětí uceleným procesem přípravy víkendových pokrmů.
- Získat odborného pracovníka (psychologa příp. etopeda) pro soustavnou odbornou činnost s dětmi.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny vydané dne 1. 1. 2020
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 8. 1. 2020
3. Výpis správního řízení MŠMT ČR č. j. MSMT-14606/2017-1 o zápisu změn do rejstříku škol a školských zařízení (změna názvu na Dětský domov, Boršov nad Vltavou, Na Planýrce 168)
4. Jmenování ředitele dětského domova č. j. KUJCK 67019/2019, ze dne 7. 6. 2019
5. Koncepce rozvoje školského zařízení Dětský domov, Boršov nad Vltavou, Na Planýrce 168, 2019-2025
6. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2019/2020 ze dne 1. 9. 2019

7. Časový plán kontrol a hospitací na školní rok 2019/2020
8. Preventivní program školského zařízení na školní rok 2019/2020 ze dne 1. 9. 2019
9. Vyhodnocení efektivity preventivního programu pro školní rok 2018/2019 ze dne 1. 9. 2019
10. Vnitřní řád zařízení pro výkon ústavní výchovy Dětský domov, Boršov nad Vltavou, Na Planýrce 168 č. j. 2030/2017 s účinností od 1. 9. 2017
11. Školní vzdělávací program „Kroky do samostatného života“ s platností od 1. 9. 2007
12. Osobní dokumentace vybraných dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
13. Jednací protokol vedený od 1. 9. 2019
14. Kniha úředních návštěv vedená od 1. 9. 2019
15. Kniha ostatních návštěv vedená od 1. 9. 2019
16. Zápisy z jednání pedagogické rady od 1. 9. 2018
17. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti od 1. 9. 2019
18. Knihy denní evidence zařízení od 1. 9. 2019
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020
20. Plán metodického sdružení na školní rok 2019/2020
21. Doklady o dosaženém vzdělání a probíhajícím studiu pedagogických pracovníků
22. Výpisy z rejstříku trestů všech zaměstnanců
23. Psychologická vyšetření všech pedagogických pracovníků
24. Dokumentace vztahující se k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
25. Ekonomická dokumentace za rok 2018 a 2019
26. Dokumentace ke školnímu stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csic.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Novotná, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jna Novotná v. r.

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor

Mgr. Jiří Holomek v. r.

PhDr. Aranka Fořtová, školní inspektorka

PhDr. Aranka Fořtová v. r.

Bc. Ladislava Svatošová, kontrolní pracovnice

Bc. Ladislava Svatošová v. r.

V Českých Budějovicích 24. 2. 2020

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Miroslav Kouřil, ředitel zařízení

Mgr. Miroslav Kouřil v. r.

V Boršově 28. 2. 2020